

## POSTANOWIENIE

Dnia 30 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosław Sadowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Paweł Księżak

SSN Oktawian Nawrot

w sprawie z protestu wyborczego W.S. przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej  
przy udziale

1) Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej i

2) Prokuratora Generalnego

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 30 lipca 2020 r.

postanawia:

**wydać opinię, że zarzut protestu jest zasadny, lecz naruszenie przepisów nie miało wpływu na wynik głosowania.**

### UZASADNIENIE

W.S. wniósł protest przeciwko ważności wyborów Prezydenta RP, zarzucając, naruszenie przepisów przez Okręgową Komisję Wyborczą Nr (...) w Ł., w ten sposób, że nie została mu wydana karta do głosowania, gdyż przy jego nazwisku na liście wyborców znajdował się podpis/parafka, w konsekwencji czego został on pozbawiony prawa głosu. Do protestu załączono oświadczenie Przewodniczącego Komisji Wyborczej nr (...) w Ł., potwierdzające, opisaną powyżej sytuację.

**Sąd Najwyższy zważył, co następuje:**

**Protest należało pozostawić bez dalszego biegu.**

Zgodnie z art. 129 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej na zasadach określonych w ustawie. W myśl art. 82 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 684 ze zm.; dalej: k.wyb.), przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wynik wyborów (pkt 1) lub naruszenia przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów mających wpływ na wynik wyborów (pkt 2). Zgodnie natomiast z art. 321 § 3 k.wyb. wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że z punktu widzenia prawidłowości głosowania ważne jest to, aby komisja obwodowa dopuszczała do głosowania tylko osoby uprawnione – z wyłączeniem możliwości dwukrotnego głosowania – lecz równocześnie nie powodowała sytuacji, w których dochodzi do pozbawienia prawa udziału w głosowaniu osoby uprawnionej. Istotne jest w związku z tym właściwe udokumentowanie wydania karty do głosowania (zob. postanowienie z 17.06.2014 r., III SW 7/14). W związku z przedłożeniem przez wnoszącego protest zaświadczenia o odmowie wydania karty do głosowania, fakt ten uznać należy za prawdziwy. Wydanie karty do głosowania innej osobie i umożliwienie jej oddania głosu, a równocześnie pozbawienie możliwości zrealizowania czynnego prawa wyborczego przez W. S., którego nazwisko było umieszczone na liście osób uprawnionych do udziału we głosowaniu, oznacza, że ww. zasady zostały naruszone (art. 10 § 1 k.wyb.).

Zgodnie natomiast z pkt. 43 wiążących wytycznych dla obwodowych komisji wyborczych dotyczących zadań i trybu przygotowania oraz przeprowadzenia głosowania w obwodach głosowania utworzonych w kraju w wyborach Prezydenta

Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 28 czerwca 2020 r., stanowiących załącznik do uchwały nr 183/2020 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 10 czerwca 2020 r. (M.P. poz. 565) przy czynności potwierdzania przez wyborców otrzymania karty członek komisji miał zwrócić szczególną uwagę, by podpisy składane były w miejscach (w linii) odpowiadających ich nazwiskom. W regulacji tej wskazano także procedurę postępowania w przypadku, gdy komisja zauważyła, że osoba podpisała się w spisie wyborców w linii przy nazwisku innego wyborcy. W takiej sytuacji obwodowa komisja powinna wskazać tej osobie właściwe miejsce w spisie do złożenia podpisu, a podpis złożony w niewłaściwym miejscu powinna skreślić. Skreślenie powinno zostać opatrzone adnotacją „podpis w nieprawidłowym miejscu” i parafami członka komisji oraz przewodniczącego komisji lub jego zastępcy. W przypadku gdy w rubryce spisu wyborców w linii przy nazwisku wyborcy, który żądał wydania karty do głosowania, znajdował się już podpis potwierdzający ich odbiór, a komisja nie miała wiedzy, że powstał on w wyniku omyłki, komisja miała obowiązek odmówić wydania karty do głosowania.

Nie ulega wątpliwości, że działanie obwodowej komisji wyborczej było nieprawidłowe i stanowiło naruszenie przepisów Kodeksu wyborczego. Nie odnotowano jednak większej liczby takich przypadków, a różnica głosów między kandydatami wyniosła 422 385. Wobec powyższego, Sąd Najwyższy na podstawie art. 323 § 2 Kodeksu wyborczego wyraził opinię, że zarzut protestu jest zasadny, lecz naruszenie przepisów nie miało wpływu na wynik głosowania.